Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 138. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 22, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 22-го ЛИПНЯ 1995 р. Ч. 138. РІК CII.

Обурення з приводу побиття похоронної процесії зростає

КИЇВ (УНІАР). — Представники політичних партій і громадських організацій України оприлюднили заяву з приводу трагедії під час похорону Патріярха УПЦ КП Володимира. У заяві сказано: "Вища влада України, силові відомства, всі, хто віддав і виконав ганебний наказ про побиття і отруєння газом учасників похоронної процесії, заплямували себе в очах українського суспільства, світової громадськости кров'ю невинних жертв. Влада відкрито виступила проти власного народу.

Лицемірне приховання правдивої інформації, свідоме спотворення фактів частиною інформаційних засобів, зокрема українським радіо і телебаченням, свідчать про наявність цензури і намагання винуватців уникнути відповідальности за свої вчинки.

В Україні встановлюється поліційний режим.

Оцінюючи події 18-го липня 1995 року в Києві як наслідок пляномірної діяльности антиукраїнських, антидержавних сил, в тому числі й у вищих ешелонах влади, ми, представники політичних партій і громадських організацій національно-патріотичної демократичної орієнтації, вимагаємо від Президента і Уряду України: оголосити День Жалоби у зв'язку з трагічними подіями під час похорону святішого Патріярха Володимира; звільнити всіх ув'язнених учасників похоронної процесії, яких утримують в жорстоких умовах без надання лікарської та юридичної допомоги; вжити заходів для виявлення і покарання всіх службових осіб, винних у злочині проти учасників мирної траурної процесії, в тому числі генерал-майора Буднікова і полковника Кулікова; перепоховання праху святішого Патріярха Володимира в місці, визначеному Священним Синодом УПЦ КП; повернути українській національній Церкві святині українського народу, перш за все, Києво-Печерську Лавру, Почаївську Лавру, собор св. Софії, Видубецький монастир; преглянути бюджет Міністерства Внутрішніх Справ у бік скорочення, з передачею звільнених грошей на допомогу військовослужбовцям молодшого офіцерського складу.

Вимагаємо надати народним депутатам України, які були учасниками похоронної процесії, час на радіо і телевізії для правдивого висвітлення подій 18-го липня 1995 року в Києві".

Заяву підписали представники ДПУ, НРУ, УРП, КУН, УКРП, УНА-УНСО, Товариства "Просвіта", СОУ, Севастопільської СОУ, Українського Козацтва, Товариства "Меморіял", Союзу Українок, Організації Солдатських Матерів, Міжнародної організації "Жіноча Громада", Жіночої Громади ім.О. Теліги, Комітету "Гельсінкі-90", Української екологічної асоціяції "Зелений світ", Християнського Центру Милосердя і Благодійности, Демократичного об'єднання "Україна".

Секретаріят Київського міського комітету Соціялістичної Партії України поширив заяву, в якій наголошено, що "події 18-го липня підтвердили ще раз повну нездатність, непрофесіоналізм і антинародний характер влади, очолюваної Президен-

(Закінчення на стор. 3)

ТРАГЕДІЯ НА ПОХОРОНІ СКОЛИХНУЛА ВСЮ ГРОМАДСЬКІСТЬ

Київ (УНІАР).— Тут 18-20-го липня пройшло кілька пресових конференцій, присвячених трагічним подіям на похороні Патріярха УПЦ КП Володимира.

В Адміністрації Президента мала бути пресова конференція з приводу відвідин Президентом Леонідом Кучмою Білорусі, однак представники преси більше цікавилися подіями, пов'язаними з похороном Патріярха УПЦ КП. На запитання відповідали віцепрем'єр-міністер з питань економіки Роман Шпек та голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник.

Р. Шпек сказав, що Уряд не ініціював питання щодо визначення місця захоронення Патріярха Володимира, бо вирішення таких проблем не належить до урядової компетенції.

"Уряд лише отримав пропозиції щодо можливого захоронення Володимира або ж на території Видубецькго монастря, або на Байковому цвинтарі, або у Володимирському соборі", — сказав віцепрем'єр, пояснивши, що Уряд рекомендував поховати Патріярха на Байковому цвинтарі після траурної Літургії у Володимирському соборі, на що була принципова згода Митрополита Філарета. Але 18-го липня позиція Синоду зазнала змін: єпископи визнали собор св. Софії єдино можливим місцем поховання Патріярха України. Р. Шпек звинуватив членів Синоду та певні політичні кола у зриві процесу переговорів з приводу похорону Патріярха Володимира.

Д. Табачник повідомив, що для поховання Патріярха створено спеціяльну урядову групу, очолювану віцепрем'єр-міністром з гуманітарних питань Іваном Курасом.

Під час похорону міліція затримала 23 особи, серед яких дев'ять членів УНСО, а 17 осіб потрапили до шпиталів з травмами. Того ж вечора двоє постраждалих померло. Наступного дня померло ще дві особи, яких побили вояки загону міліції особливого призначення. Серед померлих —14-ий хлопчик. Представники міліції твердять, що серед них теж є 34 постраждалих. Дісталося й представникам засобів масової інформації. Зокрема, освітлювача телевізійної компанії "Нова мова" побито гумовими нагайками й поранено йому вухо. Побито журналістів з телекомпанії WTN і двох київських газет. Оператор УНІАР, який знімав на відеокамеру похорон і той конфлікт, дістав отруєння газом "Черьомуха".

В Головному управлінні Міністерства Внутрішніх Справ Києва на пресовій конференції виступив начальник управління генерал-лейтенант Микола Піддубний. Він заявив, що міліція діяла в рамках закону і в ім'я закону. "Коли відбуваються такі заходи і дехто грає в такі ігри, то міліція повинна служити народові, а не партіям", — заявив Піддубний, котрий, як і його заступник Володимир Будніков, звинуватив у всьому представників УНСО.

Провід ОУН оприлюднив заяву за підписом колишнього Президента УНР у вигнанні, голови ОУН Миколи Плав'юка, у якій сказано: "Розцінюємо подію, що сталася, як вияв неповаги влади до української національної Церкви, її служителів та віруючих, серед яких були й народні депутати України, лідери політичних партій та громадських організацій. Вимагаємо від Президента України притягнути до відповідальности членів Кабінету Міністрів і підвладних їм органів за вияви жорстокого терору. Доручити провести на державному рівні перепоховання Патріярха Володимира на території Софійського собору і запоруки того, що в майбутньому військові і поліційні частини не будуть займатися терором проти законних виявів дій громадян України".

М. Плав'юк також надіслав телеграму на ім'я Президента України Леоніда Кучми. У телеграмі сказано: "Як учасник похорону Патріярха Володимира і свідок жорстокого терору влади над учасниками мирної похоронної процесії до собору св. Софії, висловлюю свій гострий протест проти того недопустимого злочину в цивілізованих, правових і демократичних державах.

Апелюю до Вас негайно запобігти можливим наслідкам і: притягти до відповідальности винних за той злочин членів Кабінету Міністрів і його виконавців; з Вашого доручення на державному рівні в якнайкоротшому часі провести перепоховання сл. п. Патріярха Володимира на території собору св. Софії. Ці Ваші дії хоч в якійсь мірі могли б відновити довіру у світі, а також громадян України, що Ви стоїте на стороні законности в Україні".

СИТУАЦІЯ В БОСНІЇ ПОГІРШУЄТЬСЯ

Сараєво, Боснія і Герцеґовіна. — Боснійські серби, окруживши Жепу, другу з черги місцевість „зони безпеки" у східній Боснії, готуються до кінцевого наступу, не враховуючи того, що вояки боснійського уряду не погодились скласти зброю. Коли проминула година ультиматуму скласти зброю серби почали обстрілювати Жепу, тоді вояки боснійського уряду відкрили вогонь по позиціях тих 79 українських вояків миротворних військ Організації Об'єднаних Націй, що залишились на своїх місцях у Жепі. Ситуація довкруги Жепи виглядає покищо незмінною. Західні військові експерти твердять, що боснійські серби готуються до офензиви на третю та останню місцевість „зони безпеки" Ґоражде.

Крім того, боснійські серби почали обстрілювати „зону безпеки" Бігач, найдальше висунену на захід місцевість на пограниччі з Хорватією. Це турбує багатьох, бо хорвати попередили, що прийдуть з допомогою якщо боснійські серби не припинять обстрілювання Бігача.

У той самий час напередодні нарад західніх союзників у справі Боснії в Лондоні, ЗСА здобули підтримку Англії щодо свого пляну посиленого бомбардування позицій боснійських сербів не тільки тих, що оточують „зони безпеки". Одначе такої згоди від Франції ще немає. У всьому тому боснійському хаосі жертвами стали не тільки цивільне населення, але в першу чергу вояки миронosних військ ООН, яких за закладників беруть хто тільки хоче. Окреме трактування чомусь перепадає воякам українського батальйону миронosних військ ООН, яких обстрілюють обидві воюючі сторони.

Україна брала участь в сесії ОБСЕ

Оттва. — Тут закінчила працю Четверта сесія Парляментарної Асамблеї Організації Безпеки і Співробітництва в Европі (ОБСЕ). В останні дні учасники дискусій в загальних комітетах приймали резолюції, що завершують триденне обговорення проблем міжнародного життя.

На засіданні Загального комітету з питань політики та безпеки виступив представник делеґації України, народний депутат Ігор Осташ. Він чітко окреслив становище України, яка виступає за рівноправну відповідальність всіх країн-учасниць у створенні системи загальноевропейської безпеки та стабільности, що в свою чергу передбачає збереження основоположного принципу консенсусу в процесі прийняття політичних рішень.

Під час зустрічі жінок-парляментаристок в ході сесії перед присутніми виступила народний депутат України Ніна Марковська.

На пропозицію української делеґації, до заключних резолюцій загальних комітетів було прийнято ряд поправок. Зокрема до резолюції Загального комітету з питань економіки, науки, технології та навколишнього середовища було включено положення про необхідність зосередження зусиль країн-членів ОБСЕ на усунення неґативних наслідків, пов'язаних з економічною блокадою колишньої Югославії для сусідніх країн та країн, у яких йдуть процеси реформування економіки. В цілому ж на пропозицію української делеґації прийнято близько десяти поправок до підсумкових документів Парляментарної асамблеї.

З нагоди візити амбасадора України в Канаді влаштувала прийняття, в якому взяли участь члени делеґацій країн-учасниць сесії Асамблеї ОБСЕ, представники Департаменту закордонних справ та міжнародної торгівлі Канади, депутати канадського парляменту, посадник Оттави, представники канадської української громади.

(Закінчення на стор. 3)

ШУКАЮТЬ ВИННИХ

Київ (УНІАР).— Тут 19-го липня у Спілці Письменників України відбулася зустріч журналістів з депутатами Верховної Ради України, представниками політичних партій і громадських організацій, які були учасниками похоронних підправ і свідками розправи над траурною процесією.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл опротестував інформацію про те, що наміри поховати Патріярха Володимира у соборі св. Софії стали несподіванкою для властей. За словами керівника Руху, ще в понеділок 17-го липня, Уряд був поінформований про намір поховати святішого Патріярха на території Софійського собору. Однак знайшлися сили, яким вигідно спровокувати в Україні вцілому і Києві зокрема безпорядки. Чорновіл пояснив, що найбільше протестував проти похорону святішого Патріярха на території Софійського собору посадник міста Леонід Косаківський.

З'ясувалося також, що не відповідає дійсності й інформація щодо непогодження маршруту траурної процесії. Представники Вищої церковної ради УПЦ КП повідомили, що на засіданні Президії Кабінету Міністрів віцепрем'єр-міністер Роман Шпек сказав, що процесії дозволено пройти до площі св. Софії.

Депутат Микола Поровський сказав, що головними режисерами провокації були голова Ради національної безпеки при Президенті України Володимир Ґорбулін та керівник Адміністрації Президента Дмитро Табачник. Що стосується застосування сили, то на цьому наполягали міністер Кабінету Міністрів Валерій Пустовойтенко і посадник Києва Косаківський.

Учасники подій вважають, що вина за трагедію лягає на вищі виконавчі структури. І, безумовно, керівна роля в цьому насильстві над людьми, відповідальність за каліцтва — а тільки в Спілку письменників прийшло близько 10 побитих та покалічених — лежить на керівникові Київської Міської Ради Л. Косаківському.

Депутат Василь Червоній зазначив, що крапку над "і" повинен поставити Президент: тільки таким чином голова держави може зняти з себе підозріння в причетності до трагедії.

РОЗСЛІДУЮТЬ ОБСТАВИНИ ЗАГИБЕЛІ ПАТРІЯРХА

Київ(УНІАР).— Голова пресового центру Всеукраїнського Православного Братства апостола Андрія Первозванного Володимир Кательницький висловив занепокоєння з приводу приховання правдивої інформації про смерть Патріярха УПЦ КП Володимира.

Всі офіційні джерела інформації повідомили, що Патріярх просто помер. Насправді ж це сталося в загадкових обставинах. Напередодні Патріярхові зателефонував якийсь чоловік, який просив зустрітися з ним. Чому Патріярх не запросив його в резиденцію невідомо. Зустріч була призначена в Ботанічному саду напроти Володимирського собору, тобто, там, де Патріярх робив свій щоденний одногодинний прохід. На зустріч він пішов у супроводі монаха.

За свідченням В. Кательницького, вже мертвого Патріярха знайшов випадковий перехожий, коли поруч нікого не було: ані монаха, ані тих, хто призначав зустріч. Виявилося, що у Патріярха зламано чотири ребра, але органи слідства чомусь вирішили обійти мовчанкою цей факт. Тільки після рішучого протесту сина загиблого Патріярха розпочалося повторне розслідування.

Хор „Думка" нагороджений премією ім. М. Лисенка

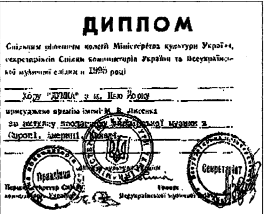
Ню Йорк (В. Т-ець). — Український хор „Думка" з Ню Йорку, який у минулому році відзначив 45-річчя свого заснування, у цьому, 1995 році, став лавреатом премії ім. Миколи Лисенка. Цю премію присудили хорові „Думка" Міністерство Культури України, Спілка Композиторів України та Всеукраїнська Музична Спілка, тобто три організації, які в 1982 році заснували премію ім. М. Лисенка.

Премія ім. М. Лисенка була заснована з метою дальшого розвитку українського музичного мистецтва та увічнення видатного українського композитора Миколи Лисенка. Від 1982 року нагороду присуджено за оперні, балетні, симфонічні, кантатно-ораторіяльні, вокально-хорові та камерно-інструментальні твори, як також присуджувано її виковнавцям музичних творів. З 1993 року премію присуджується не тільки за видатні музичні твори, за музикознавчі наукові праці та за виконання творів, але й за педагогічну діяльність.

Престиж премії ім. М. Лисенка відображує список лавреатів, а саме видатних композиторів, дириґентів, музикознавців та музичних ансамблів, які внесли великий вклад у розвиток українського музичного мистецтва. Наприклад, першим лавреатом премії був відомий композитор, народний артист Георгій Майборода, а пізніше премією нагороджено ряд інших визначних українських мистців, між ними: композитори В. Кирейко, Б. Фільц та В. Мужчіль, доктор мистецтвознавства М. Гордійчук, дириґенти С. Турчак та Л. Венедиктов, режисер Д. Смолич, струнний квартет ім. Миколи Леонтовича та багато інших.

Отже, одержуючи премію ім. М. Лисенка на 1995 рік, хор „Думка" з Ню Йорку

(Закінчення на стор. 3)

ДИПЛОМ

Хору "ДУМКА" з м. Ню Йорку

присуджено премію імені М. В. Лисенка

Диплом премії імені Миколи Лисенка на 1995 рік, присуджений хорові „Думка" з Ню Йорку.

Хор „Думка" під час концерту 12-го листопада 1994 року з нагоди 45-річчя свого заснування в залі Купер Юніон в Ню Йорку. Дириґент — В. Гречинський.

В АМЕРИЦІ

ВСЬОГО ЧОТИРИ МІСЯЦІ після того, як президент Билл Клінтон говорив про те, що може зменшить ті державні програми, котрі базуються на статевому та расовому уподобанні, він не тільки цього не зробив, а навпаки знову потвердив мету та дотеперішні успіхи програми Дії сприяння меншинам (Affirmative action). Не зважаючи на те, що республіканці хочуть взагалі зліквідувати згадані програми, Б. Клінтон уважає, що хоча вони не є досконалими, але ще покищо є конечними. Він також уважає, що з часом їх треба буде зліквідувати. Аналітики уважають, що його рішення виступити в обороні Дії сприяння меншинам є ще одним передвиборчим кроком.

ЗСА ВІДКИНУЛИ ПЛЯН французів про підсилення позицій миротворних військ Організації Об'єднаних Націй у Боснії, а на свою пропозицію про сильне і поширене бомбардування позицій боснійських сербів, зокрема в околицях так званих „зон безпеки", не мають будь-яких вісток від своїх союзників Англії та Франції. Тим часом в Сенаті ЗСА відбуваються дискусії на тему законопроєкту, спонзорованого республіканським сенатором з Кензас Робертом Долом, що змусив би ЗСА закінчити свою підтримку заборони ООН про доставу зброї боснійським мусулманам. Голосування над згаданим законопроєктом на прохання Президента покищо перенесено на один тиждень.

НАСЛІДКИ МИНУЛОТИЖНЕВОЇ фази горячі в Чикаґо починають виказувати застрашаючі числа смертних випадків. Згідно з підрахунками міського слідчого наглих смертних випадків, кількість померлих у самому Чикаґо вже дійшла до 436 осіб, а на його думку це ще не кінець. Тим часом місцеві політики критикують одні одних і намагаються знайти жертвенного козла, куди б пришити латку вини. Все ж таки багато експертів в країні, включно з тими, що працюють у Центрі контролі хворіб у Атланті, ніяк не можуть знайти причини чому саме така велика кількість жертв у Чикаґо. Це більше як половина жертв спричинених спекою у цілій країні, що покищо нараховує 700 осіб.

У СВІТІ

В ЄГИПТІ ВЖЕ ТРИ РОКИ уряд веде затяжну боротьбу з мусулманськими войовничими підпільниками, а останнім часом, зокрема після невдалого замаху на життя єгипетського президента Госні Мубарака під час його поїздки до Етіопії, ці урядові заходи значно посилено. Впродовж останніх двох днів ув'язнено 15 членів Мусулманського братства, включно із високопоставленим клериком найстаршого ісламського університету Аль Ажар. Це вперше теперішній уряд заарештував когось зі згаданого університету, підкреслив Мустафа Машур, один із керівників братства. Критики Мусулманського братства вже від довшого часу твердять, що це братство фінансово та ідеологічно підтримує діяльність войовничих мусулманських підпільників.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Трагедія в Боснії

Вже понад два роки не зникають зі шпальт преси і екранів телевізії страхітливі звідомлення про вбивства і знущання над невинними людьми в Боснії, зокрема її мусулманським населенням, боснійськими сербами. Співчуття, а то й гнів, викликають телевізійні кадри, які зафіксовують розпачливі обличчя ридаючих жінок, поранених стрільнами і шрапнелями дітей, спотворені тортурами тіла молодих мужчин.

Сценарій цей створився після розпаду Югославії і проголошення незалежности її складовими республіками, в тому числі Боснії і Герцеґовіни, маленької держави з різнородним населенням мусулманських боснійців і християнських сербів та хорватів. Відносно швидке визнання західніми державами цих республік причинилося частинно до конфлікту в Боснії, де можна було передбачити вибух міжнаціональних міжусобиць, що мають глибоке і давнє коріння в історії. Мабуть, західні розвідчі служби і міністерства закордонних справ не виконали своїх „домашніх завдань", тобто не призбирали досить інформацій про історію відносин поміж тими національностями, що лежать в основі теперішніх кривавих міжусобиць. А що так правдоподібно було, можна здогадуватись з подібної настанови Заходу, зокрема ЗСА, до країн колишнього СССР після його розпаду в 1991 році. Одним з промовистих доказів такої настанови може послужити компромітуючий виступ тодішнього президента ЗСА Джорджа Буша в Києві кілька місяців перед національним референдумом, яким Україна затвердила свою незалежність.

Скомплікувала сценацій в Боснії ще й ООН своєю миротворною акцією, яка, можливо, й була мотивована альтруїстичними заходами, але з бігом часу перетворилась у цілковите фіяско з трагічними наслідками для мусулманського населення Боснії. Тепер ані ООН, ані НАТО, ані ЗСА і їх европейські союзники не знають, що робити, щоб зупинити це жорстоке кровопролиття.

Керуючись не менш альтруїстичними мотивами, в цю ситуацію попала й Україна, яка вже на початку конфлікту в Боснії добровільно зголосила батальйон своїх миротворців в загальний контингент ООН. Тим наша молода держава хотіла показати світові свою добру волю і своє бажання стати гідним членом світової громадськости, по стороні миру і пошани людської гідности. Це зовсім оправдане бажання України коштувало їй понад десяток вбитих сербами вояків і близько 40 поранених завдяки краховій стратегії ООН, цього 50-літнього міжнародного дискусійного клюбу, який не може похвалитись великими досягненнями за час свого коштовного існування.

Коли пишемо ці рядки, доля 80-ох українських миротворців в Жепі, а ще більше в Горажде, невідома. Яка іронія, що за свій благородний задум мусить кривавитись Україна, яка ані не причетна до балканського конфлікту, ані не має в ньому жодної ставки.

Чи не найбільшу вину за існуючу ситуацію в Боснії, крім ООН, несуть ЗСА, зокрема президент Билл Клінтон, людина з пацифістичною ментальністю і минулим, який в політиці „уславився" своїм ваганням і зигзагуванням. Він повинен був знати, що в кінцевій аналізі справа Боснії опиниться в його „подолку", бо ЗСА все ще вважаються світовою надпотугою і лідером. Не слід було говорити про Боснію, як про „европейську справу", яку повинні розв'язувати европейські союзники ЗСА. Вони ж бо від початку поставились до Боснії, як Пилат — вмили руки і баста. Нерішучість президента Клінтона і „сірих особистостей", якими він оточив себе в Уряді, привела до зухвальства сербських садистів, які тепер шантажують цілий цивілізований світ та з середньовічною жорстокістю розправляються з невинним населенням Боснії.

З історії треба витягати консеквенції, бо, як каже стара пословиця, — хто не вчиться з історії, той може бути похований на її кладовищі.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Володимир Медяний

УСПІШНА ЗУСТРІЧ В НІМЕЧЧИНІ

Україна та її Президент потребують солідарности та підтримки Німеччини й інших партнерів у здійсненні ринкових реформ та подальшого зближення з европейськими структурами, підкреслив федеральний міністер закордонних справ Німеччини Клявс Кінкель в редакційній статті в газеті „Маґдебурґ Фолькштімме". Україна перебуває на шляху назад у Европу, наголосив він та додав, що вона більше не є окраїною, а досить успішно прямує як політично, так й економічно до Европи. На думку Клявса Кінкеля, майбутнє Европи не можна уявити без України.

Реформи, розпочаті Президентом України Леонідом Кучмою, він оцінив як дуже сміливий крок. Вже сьогодні можна бачити перші успіхи, наприклад, приборкання інфляції. Треба взяти до уваги, пише далі К. Кінкель, що для простих людей процес економічних перетворень проходить досить хворобливо і Німеччина це дуже добре знає з досвіду в її нових землях. З огляду на її розміри та географічне положення, Україна є домінантою стратегічної стабільности у Східній Европі, підкреслив міністер закордонних справ ФРН, тому Німеччина має особливий інтерес до збереження незалежности та територіяльної цілісности України.

Щодо поширення Европейського союзу та НАТО К. Кінкель зауважив, що не можна допустити, щоб в результаті зближення одних европейських держав інші виявилися ізольованими. Европа, що об'єднується, не може бути поділеною на переможців та переможених, наголосив К. Кінкель. Він схвально оцінив намагання України увійти до европейських структур. Візита Леоніда Кучми до Німеччини є підтвердженням зближення України з Европою.

Німеччина вітає той позитивний динамічний розвиток, який спостерігається в Україні в останній час, сказав федеральний президент Роман Герцоґ під час офіційного обіду на честь Президента України Леоніда Кучми.

Р. Герцоґ наголосив на тому, що політичні та економічні перетворення повинні йти паралельно. Так, прийнятий українським парляментом закон про розподіл влади зараз прочистив шлях до проголошення програми реформ. Він вважає, що такий позитивний розвиток полегшує приєднання до европейських структур, зокрема до Ради Европи. Тут Німеччина повністю виступає на боці України. Підписана минулого року угода про партнерство та співробітництво між Україною та ЕС є свідченням того, що Европейський союз має особливе зацікавлення у швидшій стабілізації економічного життя України. Німецька економіка зацікавлена в Україні, сказав Р. Герцоґ. Це підтвердили зустрічі Л. Кучми з діловими колами, особливо з головою Східнього комітету німецької економіки Отто Вольфом фон Амеронґеном (Кельн), в одному з найбільших банків Німеччини Комерц-банк (Франкфурт), зустріч з провідними банкірами та підприємцями країни.

Роман Герцоґ з розумінням поставився до чорнобильської проблеми. Щодо закриття ЧАЕС він наголосив, що економічний розвиток не повинен досягатися ціною непередбаченого ризику, але не можна допустити, щоб він тормозився через нестачу енерґії. Я переконаний, сказав президент ФРН, що переговори в колі робочої групи з ядерних проблем матимуть результат, який враховуватиме обидва фактори.

Переговори з німецьким керівництвом показали, що в Україні Німеччина хоче бачити близького партнера і готова співпрацювати з нею як у політичній, так і економічній сферах, сказав Президент Л. Кучма українським журналістам у Бонні. Таке співробітництво буде корисним і для України. Німеччина має великий приватний капітал, який потрібен нашій країні, наголосив він, тоді ми матимемо результати. Але для того, щоб цей капітал пішов, вважає Леонід Кучма, потрібна в першу чергу політична стабільність та стабільна законодавча база. З цим пов'язані нові призначення в Уряді, якому доведеться в цьому пляні активніше співпрацювати з парляментом. Він сказав, що Німеччина готова допомагати Україні. Це також стосується і питання закриття Чорнобильської АЕС.

Президент повідомив, що під час переговорів йшла мова і про відносини України з Росією. За його словами, розвиток добрих відносин між Україною і Росією вигідний і Німеччині.

На переговорах порушувалося також питання европейської безпеки, зокрема розмова з цього приводу відбулася з міністром закордонних справ Німеччини Клявсом Кінкелем. Щодо юґославської проблеми Л. Кучма сказав, що світ сьогодні трохи розгублений, але якщо вивести війська, конфлікт розгориться ще більше. Ми підтримуємо ту думку, що потрібно більше робити для запобігання таких конфліктів, сказав Л. Кучма.

Повертаючись до економічних питань, Леонід Кучма торкнувся питання грошової реформи в Україні. Він висловив надію, що гривня буде введена ще цього року. З огляду на зневіру людей у нашу валюту затягувати цей процес ми не маємо права, сказав Л. Кучма. Для стабілізаційного фонду він назвав суму в 3 більйони долярів. Вона була розрахована разом з усіма фінансовими установами світу. Президент повідомив, що Національний Банк України має близько одного більйона долярів, ще більйон повинні отримати від Міжнародного валютного фонду. Леонід Кучма підкреслив, що у Бонні йшла конкретна розмова про те, щоб з допомогою Німеччини зібрати цей більйон долярів.

На спільній пресконференції канцлер Гельмут Коль заявив: „Україна не залишиться самотньою на важкому шляху реформ, німецькі друзі хочуть, щоб вона успішно рухалася вперед". Керівники Німеччини неодноразово відзначали їхню підтримку тих змін, що проходять в Україні.

Підсумовуючи переговори, Л. Кучма і Г. Коль дійшли до спільної думки, що їхня зустріч має надати нової якости відносинам України та Німеччини, яка виявлятиметься в більш тісних економічних і політичних контактах.

Канцлер Г. Коль має намір відвідати Україну навесні наступного року.

м. Київ

Олександер Домбровський

МОЯ П'ЯТА ПОЇЗДКА В УКРАЇНУ

Вовка тягне до лісу, а мене, уродженого львів'янина, — в Україну, до міста моєї юности й молодечих літ. Це вже не перший раз пишу про поїздку в Україну, а цим разом беру в руку, згідно з поетовим висловом, „вигостреного товариша" з особливою обережністю, щоб не повторюватися і не „наглаголити" тавтології. Але ні, є про що писати й без зайвих повторювань з попередніх статтей. Наша невеличка тура побувала кілька днів у Івано-Франківському, відбула автобусом прогульку до Косова, Космача, Коломиї, побачила Яремче, скелі Довбуша і на зворотному шляху взяла курс на Львів, який був головною метою нашої мандрівки.

Цим разом, крім полагодження деяких наукових справ, зв'язаних з НТШ і УІТ, особистих зустрічей з деякими ентешівськими колеґами та чемностевих відвідин ректорату Львівського Університету ім. Ів. Франка, основним епіцентром моєї уваги була Академічна гімназія, наша старенька альма матер, яка назовні постарілася, дістала зморшки на своїй фронтовій стіні, всередині зуб часу також зробив своє, але духом своєї національно-педагогічної діяльности підноситься з колін після переживань в часі пекла московсько-совєтської дійсности. Вона довгими десятиліттями була тією духовою твердинею, з якої щороку виходили нові кадри нашої провідної верстви, й такою вона залишилася в умовах відродженої української державности.

Моя поїздка під кінець квітня до 9-го травня ц. р., якраз в часі весняного відродження природи, немов синхронізувалася символічно з новим весняним леготом на дальшому етапі відродження нашої альма матер, якій тепер міська влада Львова признала давній титул Академічної гімназії, втрачений під час совєтської окупації. Тепер наша школа має офіційну назву Львівська Академічна гімназія. До речі буде повідомити, що якраз тепер появився спільними силами колишніх учнів нашої гімназії з діяспори й України за старанням Комітету Приятелів Академічної гімназії в діяспорі та дирекції нашої школи Третій Збірник мемуарно-архівних матеріялів, які служитимуть як джерельні дані майбутньому історикові в його дослідженнях нашого шкільництва, а зокрема про нашу Академічну гімназію у Львові.

У зв'язку з урочисто проведеними „Днями гімназії" з нагоди близького закінчення шкільного року й відновлення статусу Львівської Академічної гімназії, а також появи Третього Збірника, відбулася 6-го травня святочна академія в актовому залі 1-го навчального корпусу державного університету „Львівська Політехніка" з присягою гімназійної молоді та 7 травня в театрі ім. Заньковецької з участю

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про спеку і дивні міркування, які вона насуває

Спека, що навістила останніми днями велику частину Північно-американського континенту, є тепер постійною темою розмов, а то й нарікань, бо велика вологість і висока температура впливає на кожного, хоч не на всіх в однаковий спосіб. В одних — це постійна сонність та неможливість зібрати думки і корисно працювати, в інших — подразнення і невияснена нервозність.

Але як звав так звав, кожний відчуває цю хвилю спеки або фізично, або ментально. Не дивно, отже, що вона є темою постійних розмов, хоч про неї, як взагалі про стан погоди, можна говорити до безконечности, але нічого не можна на це порадити.

А все ж таки зле не є — ми можемо, однак, охоронитися бодай частково від цієї вологої спеки при помочі охолодження. На жаль, не всі мають можливість такої вигоди, та й ми не завжди її мали. Але все ж з охолодженням чи без нього, всі як один, стверджуємо, що таки найбільше терплять від цього стану погоди, а передусім липкої вологости, наші гості з України, які хоч мали зразки спеки у себе в червні, але таки набагато сухішої, що ніяк не діє так від'ємно і гнітюче, як ця тут.

Звичайно, вони можуть її якось перетерпіти, сховавшись разом з нами в охолоджених приміщеннях і охолоджених наших автах, але це дає нагоду до споминів і розповіді „як це було колись", коли ми розпочинали своє пристосування до підсоння і до людей в цій країні.

Більшість із нас приплила до обіцяного берега Америки влітку на військових суднах і, висівши на берег „обіцяної землі", треба було відразу шукати за приміщенням і працею рівночасно з життям у незвичній спеці. Рідко на кого чекала родина, в якої можна було принаймні деякий час бути гостем.

А все ж кожного вітали у пристані сердечні українські обличчя добровольців з допомогових, братських чи наукових організацій, що давали інформації, гостили кавою та бубличками і спрямовували на квартири, якщо такі були. На кожний випадок поміч новоприїжджим була добре і справно зорганізована і ми це відразу відчули, немов сердечне родинне привітання.

Не так діється з теперішньою, четвертою хвилею новоприїжджих з України. Їх вітають на летовищі хіба знайомі або рідні, що вислали „виклик", але часто вони стоять після висадки з літака розгублені, без знання мови, не знають, куди дітися чи як дістатися в дальше призначене місце. На жаль, не діє тепер зорганізована громадська поміч. І це вони дуже відчувають та дивуються, чому таке важливе питання тепер не має у нас розв'язки, коли інші нові імігранти з країн колишнього Союзу мають добре підготовану для всіх допомогу і пораду.

Ось так цьогорічна спека і розмови про неї насунули мені спогади про аналогічні переживання з-перед 45 років, коли нашу родину прийняли аж дуже гарячі береги океану біля Ню Йорку. Однак разом з ними привітали нас теплі усмішки незнайомих „міссісів", і хоч нам дивно було слухати їхню дещо замериканізовану, однак нашу мову, але які щирі були ці наші люди і як гостили нас в час цієї літньої спеки у своїх скромних мешканнях (тоді ще без охолодження, лише з вітряками) аж доки з їхньою поміччю ми не знайшли власного кутка. Було гаряче і вологo, але ми відчували дружню руку братів. Це був наявний вислід праці братських організацій, бож чи не на це вони постали та працювали? А що сталося з ними сьогодні? Невже наша громада не росте тепер? Невже новоприбулі наші земляки не потребують дрібки серця і допомоги? Чи мусять шукати за нею на чужому „Брайтон біч"?

А наші допомогові організації, які помітно зменшуються, чи не повинні спільно і з'єднано звернути свої очі не лише на цілу Україну, але й на тих, що, як колись ми, прибрели до „обіцяної землі" і шукають за українською братською поміччю?

О-КА

Наталія Кібець

ПІСНЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

У народному епосі всі сторони життя українського народу відображені в усній творчості: в піснях і леґендах, в казках і оповідях, у великих епіко-героїчних пісенних творах — думах. Ще наші предки створювали пісню, пов'язану з їх життям: мисливством, родинним вогнищем, боротьбою проти інших племен, пізніше проти февдального поневолення та гніту різних загарбників.

У відомій праці „О малороссийских песнях" (1833) Микола Гоголь високо підносить українські народні думи та історичні пісні, підкреслюючи, що ці твори є надбанням простого народу: „Це народна історія, жива, яскраво сповнена барв, істини, історія, яка розкриває все життя народу" (М.В. Гоголь, твори в трьох томах, т. III. Державне в-во, „Київ", 1952, стор. 393).

„Історики, — писав далі М. Гоголь, — не повинні шукати в них вказання дня і числа битви або точного пояснення місця, правдивої реляції (повідомлення); в цьому відношенні небагато пісень допоможуть їм. Але коли вони захочуть пізнати справжній побут стихії характеру, всі найтонші відтінки почуттів, хвилювань, страждань, радощів описуваного народу, коли захочуть випити дух минулого віку, загальний характер всього цілого і окремо кожного, тоді він буде задоволений цілком; історія народу розкриється перед ним в ясній величі.

Пісні малоросійські (українські — Н. К.) можуть цілком назватися історичними, тому що вони не відриваються ні на мить від життя і завжди відповідають тодішньому моментові і тодішньому станові почуттів. Всюди проймає їх, всюди дихає в них... широка воля козацького життя" (там же, стор. 394).

Такою високою оцінкою народної поезії пройняті листи Гоголя до Максимовича (1833) і до І. Срезневського (1834). „... Моя радість, життя моєї пісні! Як я вас люблю! Що всі черстві літописи... перед цим дзвінким живим літописом" (лист до Максимовича). „Кожний звук пісні мені промовляє жвавіше про минуле, ніж наші мляві і короткі літописи", читаємо в листі до Срезневського.

Тарас Шевченко називав українські народні думи піднесено простими і чудовими рапсодіями, епопеями. У своїх творах він змалював кобзарів як найкращих людей епохи, порівнював їх з Гомером („Гайдамаки", „Сліпий", „Прогулка із задоволенням і не без моралі" та інше).

М.О. Добролюбов (1836-61), російський літературний критик, у своїй статті „Кобзар Тараса Шевченка" (1860) писав: „ Відомо, що в пісні вилилася вся минула доля, весь справжній характер України, пісня і дума становлять там народну святиню, краще добро українського життя, в них горить любов до батьківщини, виблискує слава минулих подвигів... Все коло життєвих, насущих інтересів охоплюється в пісні, зливається з нею і без неї саме життя стане неможливим".

Народна співоча творчість після християнізації Руси-України відбилася й в церковному житті, хоч звістки про стан музичного мистецтва в княжій добі дуже скупі, але не міг бути низький, коли збереглися навіть імена осіб, що були водночас талановитими поетами, композиторами й надхненними виконавцями своїх творів (Боян з XI ст. і Митус з XIII ст.). Осередком церковного співу стала Київська Лавра, в якій постав ориґінальний „київський розспів". Збережені нотні книги досі недосліджені, бо їх не вдалося ще розшифрувати.

Ще скупіші вістки про музику часів руїни після татарської навали. Але все ж відомо, що українці славилися як добрі музики, і їх робили двірськими музиками у польських королів. Відомо також, що в Братській школі у Львові розучували пісні на чотири голоси, отже плекався багатоголосий спів. У XVII столітті в усіх великих містах існували музичні цехи; є вістки про 5—8 голосні пісні, а в каталозі Львівського Братства позначено, що Братство мало розписані ноти 267 церковних творів. Численні чужинці - подорожні свідчать, що українці відзначалися замилуванням до співу, як і гарними голосами, а церковний спів у Києві ставили вище за спів у Москві чи Західній Европі.

Український народ протягом своєї історії висунув багато видатних співців: імпровізаторів-кобзарів, лірників, співакі і поетів, які брали активну участь, як у складанні, так і в поширенні дорогоцінних скарбів народної поезії, особливо дум та історичних пісень. Ними були кращі люди своєї епохи. Історія зберегла свідчення про визначну ролю у цьому творчому процесі кобзарів, які були діяльними учасниками визвольної боротьби і віддали своє життя в цій боротьбі.

Тому завдання сучасного українського покоління, маючи вже свою незалежну державу, прямувати всіма силами до плекання української культури, до її збереження, закріплення й розбудови, щоб ми здобули собі визнання й пошану в культурному світі.

Під час завойовання України Москвою десятки визначних українських учених, письменників, мистців мандрували на північ і несли з собою здобутки української культури. Москва користала із знань і здібностей наших земляків, приневоливши їх працювати в своїх наукових і мистецьких академіях, університетах, школах, театрах тощо, видаючи все це за своє — російське.

Тому, як ніколи, тепер маємо вивчати рідну культуру і шляхи її розвитку, щоб усвідомити, яким важливим є будівництво культури. Нам треба дійти до джерел нашої культури, щоб зрозуміти її глибину й красу, бо це дасть нам почуття сили й гордости, бо це змінить наш зв'язок з народом.

(Закінчення на стор. 3)

Праця Реґіонального Об'єднання Дослідів Гуцульщини у Львові

Реґіональне Об'єднання Дослідів Гуцульщини (РОДОГ) у Львові в останній час взяло участь у низці культурологічних і організаційних заходів на Гуцульщині.

26-го травня ц. р. у смт. Путила на Буковинській Гуцульщині відбулася реґіональна науково-практична конференція „Економічні та практично-екологічі проблеми Гуцульщини". В конференції взяли участь голова Чернівецької Обласної Ради І. Гнатишин, ректор Чернівецького Державного університету ім. Ю. Федьковича проф. С. Константин, голова Гуцульського Дослідного Інституту в Чикаґо д-р М. Домашевський, представники з галицької, закарпатської і буковинської Гуцульщини і зі Львова. Від РОДОГ з доповідями про екологічні проблеми природокористування в Гуцульських Карпатах виступали голова РОДОГ проф. Н. Библюк, д-р І. Бойко і голова косівського відділу РОДОГ І. Гуцуляк. Від ГДІ в Чикаґо з доповіддю про „Працю гуцульської діяспори" виступив д-р М. Домашевський. Конференція прийняла звернення до Президії Верховної Ради і Кабінету Міністрів України, в якому наголосила на необхідності впровадження в життя статусу високогірського району на території Гуцульщини. В той же день на засіданні Координаційної ради з питань науки Всеукраїнського Об'єднання Товариств „Гуцульщина" (голова проф. Н. Библюк) прийнято рішення — наступну наукову конференцію з проблем Гуцульщини провести через рік в м. Яремче на тему „Рекреація, фізкультура і спорт: сучасний стан, проблеми і перспективи".

27-го червня ц. р. святково-прибраний стадіон „Карпати" в Путилі зустрічав учасників і гостей Гуцульського фестивалю. В конкурсних програмах фестивалю виступали фолкльорні колективи, оркестри народної музики і солісти, ансамблі пісні і танцю, драматичні колективи і декляматори зі всіх районів Гуцульщини, а також з Коломиї, Чернівців і Львова. Найвищу оцінку жюрі завоювала програма відомого далеко за межами Львова народного ансамблю пісні і танцю „Черемош" Львівського Університету ім. І. Франка. А в неділю 28-го червня, численні путельчани та їх гості стали свідками цілого „феєрверку" традиційних святкованих заходів — „Виходу на полонину", полонинських ватр і ходу гуцульського весілля.

На установчому засіданні 4-го червня ц. р. з участю голови Гуцульського Дослідного Інституту в Чикаґо д-ра М. Домашевського створено на Гуцульщині косівський відділ цього інституту. Головою обраний член ГДІ в Чикаґо проф. д-р Н. Библюк, науковим секретарем — кандидат історичних наук П. Сіреджук, а касиром — О. Никоряк. Членами стали провідні науковці і краєзнавці Косова, Львова і Києва, тематика досліджень яких пов'язана з проблемами Гуцульського краю. Серед найближчих плянів відділу — видання науково-популярного вісника „Проблеми Гуцульщини" спільно з Реґіональним Об'єднанням Дослідів Гуцульщини і філією „Гуцульщина" Інституту українознавства при Національному Університеті ім. Т. Шевченка (директор П. Шкрібляк), підготова до видання 4 т. „Історії Гуцульщини" під редакцією д-ра М. Домашевського та створення авторського колективу для написання „Енциклопедії Гуцульщини".

Володимир Гаюк,
Львів

Відбудеться ювілейний з'їзд іннсбруцької та ляндецької гімназій

Ню Йорк. — З нагоди 50-ліття гімназій в Іннсбруку та Ляндеку відбудеться зустріч колишніх їх учнів 7-го і 8-го жовтня ц. р. на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Проситься іннсбручан голоситися до Зенка Голубця (914) 557-8585 або до Ірени Околіти-Кузьми (201) 328-7474. Ляндечанам слід голоситися до Ігоря Декайла (718) 357-5721 або до Ірени Перегівської-Мокрівської (718) 275-9447, а в Канаді до Лялі Сосновської-Чайківської (416) 231-8055. Приміщення слід замовляти на оселі, тел.: (914) 856-1323.

Обурення...

(Закінчення зі стор. 1)

том Л. Кучмою". Соціялісти засудили намагання православних поховати Патріярха на території історико-архітектурного заповідника. На думку соціялістів, це "протирічить канонам православія". Водночас, соціялісти засудили дії тих, хто застосував ґаз і ґумові нагайки проти дітей і старших осіб, назвавши це "беззаконням і варварством"

Міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко на пресовій конференції 20-го липня розпочав з того, що попросив пробачення в журналістів "за не зовсім коректну поведінку спецназу". Кравченко повідомив, що МВС і прокуратура проводять слідство. Він спростував повідомлення про загибель потерпілих. За його словами на Софійській площі було 700-800 працівників міліції та від 3 до 8,000 людей, серед яких близько 200 членів УНСО. На багато інших питань міністер не відповів, зазначивши, що відповідь дасть розслідування.

У спільній заяві ПДВУ та ТКУ також засуджено розправу над мирним населенням. "Брутальне побиття похоронної процесії, вчинене правоохоронними органами, є неприпустимим і вимагає окремого ретельного розслідування і покарання винних з обох сторін",— сказано в заяві ПДВУ.

Вітаємо із 90-річчям!

24-го липня 1995 року найстаршому українському журналістові у діяспорі сповняється 90 років.

Редактор Анатоль Курдидик розпочав свою журналістичну працю ще у передвоєнні роки у Львові і продовжує її на поселенні в Канаді безперервно до сьогодні.

Ред. А. Курдидик є нашим довголітнім співробітником, досі постійно дописує і радів разом з нами тим, що читачі переголосували дальшу появу нашого 100-літнього єдиного тепер в діяспорі щоденника.

Тому усі члени та співробітники „Свободи" сердечно вітають сеньйора наших журналістів та бажають йому дальшого кріпкого здоров'я і сильного журналістичного пера на 91-му та чергових роках його життя.

На многії, многії літа!

Редакція „Свободи"

ДОДАТОК

До вістки про смерть Антона Шумейка („Свобода" з четверга, 20-го липня) слід додати, що він був власником забезпеченевої аґенції — A. Shumeyko Insurance Agency, Inc. — **Ред.**

Хор „Думка..

(Закінчені стор. 1)

знаходиться в товаґві найвизначніших діячів українського ичного мистецтва.

Ініціятива в справдання цієї нагороди хорові „Думка" йшла від його теперішнього дириґа Василя Гречинського, який перед приїтям до Америки в 1991 році був виклаем диригування у Львівській консерваії ім. М. Лисенка, хормайстром Львівсго Театру Опери та Балету ім. Івана Фра, як рівнож диригентом кількох львіських хорів. У розмовах з Іваном Карабиі, провідним композитором і членом Сіки Композиторів України, який кількратно перебував в Америці, виринула ідпоклопотатися про відзначення хору „Дуа" за заслуги в збереженні і поширюванукраїнського хорового мистецтва продж 45-річного існування.

Одержавши від хоінформації про його діяльність, наприкд, ювілейні альманахи, програмки з конітів, рецензії з преси, награні платівки то, композитор Карабиць ці інформації,зом із рекомендацією та підтримкою Гвного Уряду Українського Народного Сзу, передав відповідним чинникам у Кві, тобто під розгляд Міністерства Кулури України, Спілки Композиторів Укра та Всеукраїнської Музичної Спілки.

Вислід — присуджєя хорові „Думка" з Ню Йорку премії ім Миколи Лисенка на 1995 рік.

Хор „Думка" дійснвислужив собі на таке відзначення. Засноний в Ню Йорку в жовтні 1949 року групі ентузіястів українського хорового мисцтва, які недавно прибули до Америки з борів Ді-Пі у Німеччині та Австрії, кудк закинула воєнна хуртовина, хор „Думк поставив собі за мету зберігати і плекатікраїнську музичну спадщину. Спершу чоловічий хор, а від 1959 року як мішай, хор „Думка" ширив українське хоровмистецтво по різних містах Америки і анади, як також відбув дві концертові їздки по країнах Західньої Европи. У 199році хор дуже успішно концертував по Уаїні, де його вітали з великим ентузіязмі.

З широким репертуам, який включав українську народну, кличну та церковну музику, хор „Думка" ступав в Карнеґі Голл, Тавн Голл, Медіс Сквер Ґарден, у катедрі св. Патрика в Н Йорку, в Ґарден Стейт Артс Центрі у Ню Джерзі, в Кеннеді Центрі у Вашінґтоні, та в концертових залях багатьох інших міст Америки і Канади. Під час своїх двох поїздок до Західньої Европи хор співав у відомих залях Лондону, Зальцбурґу, Мюнхену, Саверн, Карльсруге та Страсбурґу. Під час турне по Україні хор „Думка" дав концерти у Львові, Києві, Каневі та Полтаві. Коли в кінці 1992 року Державна Національна Хорова Капеля України „Думка" з Києва відбувала концертове турне по Америці і Канаді, то нюйоркська „Думка" рівнож виступала кілька разів із своєю київською сестрою. Нюйоркська „Думка" рівнож брала участь у величавому концерті з нагоди 100-ліття Українського Народного Союзу, який відбувся в лютому 1994 року у світової слави Карнеґі Голл у Ню Йорку. У листопаді 1994 року хор „Думка" в Ню Йорку успішним ювілейним концертом відзначив 45-річчя свого заснування.

Продовж існування хору „Думка" дириґентами були Леонтій Крушельницький, Ігор Соневицький, Олександер Микитюк, Іван Задорожний, Олександер Берник, Семен Комірний, а від 1991 року по сьогодні — Василь Гречинський. Крім того, жіночим хором „Думки" диригували Роман Степаняк та Іван Жуковський, „Молодою Думкою" — Роман Степаняк, Іван Недільський, Яра Кекіш та Семен Комірний, а вокальним ансамблем хору „Думка" — Михайло Лев.

Протягом 45 років існування хор „Думка" збагачував культурно-духовне життя української діяспори, а також знайомив американську, канадську та европейську публіку з надбаннями українського хорового мистецтва. Це хор „Думка" плянує робити і в майбутньому.

Цього літа, а саме в наступну суботу, 29-го липня, хор „Думка" під дириґентурою Василя Гречинського співатиме на Союзівці. Хор виконає різноманітну і цікаву програму, включаючи ряд нових творів.

Осінню, а саме 29-го жовтня ц. р., відбудеться бенкет з нагоди присудження хорові „Думка" премії ім. М. Лисенка. Цей бенкет, з музичною програмою та забавою з танцями, проходитиме в готелі Рамада в Іст Ґановері, Н. Дж. Початок бенкету в 2:30 по пол. Управа хору „Думка" запрошує всіх теперішніх і колишніх членів хору, їхні родини, як рівнож всіх приятелів „Думки" та загальне українське громадянство взяти участь у цьому бенкеті.

МОЯ П'ЯТА...

(Закінчення зі стор. 2)

ширшої публіки, представників громадсько-політичного й культурного життя Львова. Під час однієї й другої академії виступили також представники діяспори зі словом-закликом до молоді та привітами. Групу колеґ з діяспори очолював голова Комітету приятелів УАГ у діяспорі д-р Євген Новосад з Філядельфії. А перед згаданими академіями відбулася 5 травня в соборі св. Юра торжественна Літургія з участю учнів, учительства, дирекції та батьків в намірі дальших успіхів нашої молоді й на полі діяльности Академічної гімназії, під час якої проповідь виголосив наш відомий „діяспорник" з Озон Парку, Ню Йорк, о. крилошанин Петро Огірко. Було б несправедливо, якби ми не згадали про віддану працю дирекції для нашої гімназії (дир. Володимир Старчевський, заступниці директора — Надія Майорчак і Галина Фалик) та патріотичного учительства.

З признанням належить підкреслити, що діяспора, перш за все в особах відданих справі колеґ д-ра Є. Новосада й інж. С. Тим'яка, причинилася значно як до морально-фінансової допомоги для нашої гімназії, так і до повернення їй втраченого під час совєтської окупації почесного статусу з назвою Академічної гімназії. До речі, Українське Історичне Товариство є спонзором згаданого Третього Збірника (892 стор.), що причиняється до збільшення престижу даного видання, дехто з авторів якого залишив свій слід на полі української науки й культури. Було б кривдою для нашої альма матер не згадати хоч кількома словами про її вихованок і вихованців. Під час обох святочних академій була нагода придивитися дещо ближче до нашої гімназійної молоді. Це надійний цвіт народу. Під час святочної академії в актовому залі Львівської Політехніки аматорський гурток нашої гімназії поставив на провізоричній сцені „безсмертну" у своєму побутово-етнографічному стилі „Наталку Полтавку". Дехто з молоденьких артистів-аматорів (головно „пан Возний") виказав хист. Молоді аматори у своєму дебюті виступили зі сольоспівами й дуетами під акомпаньямент фортепіяна, показуючи свої молоді таланти, які з часом можуть вийти на великі театральні сцени. Мусимо усвідомити собі, що дирекція й учительство виконують піонерську працю над адміністраційно-педагогічною відбудовою, а ще більше — національно-культурним відродженням нашої альма матер після десятиліть терору, знущань і нищівних ударів зі сторони ворога та його місцевих вислужників — „тоже украинцев". У Львові мав я нагоду „милуватися" особливою картиною на телевізії: відносно невелика кучка рудих щурів з червоними прапорами, що символізували невинно пролляту кров мільйонів українців, відзначала парадою першотравневе свято. У першому ряді пишалися фізіономії парляментаристів Сімоненка і, за перепрошенням, "нашого" голови Верховної Ради соціяліста Олександра Мороза, який співав „Інтернаціонал". А київська поліція берегла їх з подиву гідною посвятою, щоб комусь з них волос з голови не спав. От демократія „на славу неньки-України"! Якби комуністи дірвалися до влади, а націоналісти вийшли з блакитно-жовтими прапорами на маніфестацію, чи уніформовані комуняки боронили б націоналістів перед збольшевизованим мотлохом? Ми маємо досвід з минулого. Тоді навіть думати проти „казьонної" течії було небезпечно, бо ворог гіперрафінованими методами влазив чобітьми в людську душу, а не те що явно маніфестувати. Зрештою, комуністи самі сміються нишком з такої демократії, використовуючи її на свою користь. Одним словом, було б весело, якби не було так сумно. Треба надіятися, що та чума минеться, а новітні ефіяльти опиняться на смітнику історії. Український народе, бери мітлу в руки й вимети всю погань з твого парляменту, як і з цілого національно-державного подвір'ячка шляхом розумної, державотворчої політики в єдності й при співпраці всіх національно-конструктивних сил!

На кінець ще один родзинок. Під час нашої подорожі польською летунською лінією „Льот" з Варшави до Львова урядовець „Льоту" заповідав польською, англійською й українською мовами. Наближаючися до Львова, він проголосив, що перед нами є вже місто „Львуф". Висідаючи з літака, я звернувся до стюардеси при дверях: „Прошу переказати панові заповідачеві, що місто, до якого ми приїхали, має назву Львів, а не 'Львуф'. Що було б, якби я замість Вроцлав, чи Ґданськ сказав Бреслав або Данціґ? Ви напевно запротестували б". Розгублена стюардеса потакнула головою і я вийшов з літака. „Льот" користає з українських клієнтів і ... ображає українців. Було б до речі звернути їм на це увагу.

У НЕДІЛЮ, 23-ГО ЛИПНЯ, в Японії відбудуться крайові вибори, що, на думку політичних аналітиків, знову можуть змінити напрямок політики цієї країни. Прем'єр-міністер Томічі Муріяма формально не заанґажований у цих виборах, бо виборці вибиратимуть тільки членів до вищої палати парляменту, але якщо його Соціялістична партія не здобуде відповідної кількости місць чи здобуде тільми незначну кількість, то це може причинитись до його резиґнації, а наслідком цього може бути упадок теперішньої правлячої коаліції, що складається з трьох політичних партій.

Ей-Бі-Сі шукає за уцілілими від Великого голоду

Як частина 25-годинної серії документальних передач про XX століття, мережа Ей-Бі-Сі досліджує трагедію Великого голоду 1932-33 років.

Ей-Бі-Сі шукає за уцілілими, які могли б розповісти про свої пережиття, що вони бачили, що вони думали, як вони вижили — і дати повний огляд цього епізоду людської історії.

Проситься телефонувати або писати на адресу: Barr Seitz, ABC News, The 20th Century Project, 125 West End Ave., 4th floor, New York, N.Y. 10023. Tel.: (212) 456-5070.

Україна брала...

(Закінчення зі стор. 1)

Олександер Мороз зустрівся з головою Загального комітету з демократії, прав людини та гуманітарних питань асамблеї ОБСЕ, членом Конґресу ЗСА Стені і Гойєром, з головами делеґацій Росії, Узбекістану, Туркменістану, Латвії та Молдови.

Парляментарна делеґація України провела також пресконференцію для канадських і закордонних засобів масової інформації.

Виступаючи на заключному пленарному засіданні сесії, Олександер Мороз привернув увагу учасників асамблеї до необхідности розглядати складні проблеми трансформації економіки в країнах Східньої Европи та на території колишнього СССР не лише як їх внутрішні процеси, а як проблеми загальноевропейські, що потребують відповідних механізмів вирішення. Голова української делеґації запропонував провести спеціяльну конференцію в рамках Економічного форуму ОБСЕ, присвячену цій проблемі.

Голова Верховної Ради також підкреслив, що Україна глибоко зацікавлена у формуванні ефективної всеохоплюючої системи загальноевропейської безпеки. Особливо наголошено, що Україна у відповідь на власну політику досягнення без'ядерного статусу буде вітати такі ж кроки ядерних держав.

З великим болем і у глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 26-го червня 1995 р. в Балтиморі по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі на 77-му році трудолюбивого життя наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ ОЛЬГА ХОМА
з роду ДІВНИЧ

Народжена 8-го червня 1918 року у Львові.
Учителька в Україні і на еміграції.

ПАРАСТАС був відправлений 29-го червня в похоронному заведенні McCully Funeral Home 237 E.Patapsco Ave., Baltimore MD.

ПОХОРОННІ відправи відбулися 30-го червня 1995 р. о год. 9:30 рано в церкві свв. Петра і Павла в Киртіс Бей, а потім тлінні останки покійної були зложені на українськім католицькім цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Залишені в глибокому смутку:

муж — МИХЙЛО
син — РОМАН з дружиною МАРУСЕЮ і з внучкою КАТЕЮ
невістка — ШЕРОН з внучками ГЕТЕР і ХРИСТИНОЮ
сестрінка — УЛЯНА КОЗАКЕВИЧ в Німеччині
свати — ЯРОСЛАВ і ОЛЬГА ТЕРЕБУХИ
та ближча і дальша родина в Україні, ЗСА, Канаді, Австралії й Англії.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося болючою і сумною вісткою, що 20-го липня 1995 р. відійшов у вічність на 57-му році життя наш найдорожчий СИН, МУЖ, БАТЬКО і БРАТ

бл. п.
д-р проф.
ЕВГЕН ЛАЩИК

ПАНАХИДА — п'ятниця 21-го липня 1995 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН відбудеться в суботу 22-го липня о год. 9-ій ранку в церкві св. Архангела Михаїла в Дженкінтавн, Па., а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку і невимовному жалю:

дружина — ЛЮБА
мама — КЛЕМЕНТИНА ШЕВЧУК
сестра — ВІРА АНДРУШКІВ з родиною
донька — СОФІЯ ТИТЛА з чоловіком АНДРІЄМ
син — АНДРІЙ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Вічна йому пам'ять!

ПІСНЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

І врешті нам треба зрозуміти, наскільки важливою для життя народу є чистота його культури. Пізнаючи рідну культуру, ми вчимося дбати про її чистоту й остерігаємось, щоб не засмічувати її чужими впливами. Нам треба навчитися поєднувати чуже зі своїм, а для цього потрібна наполеглива праця, передусім пильне вивчення мови й українознавчих наук. Власна держава допомагає розвиткові культури, але не можна заспокоювати себе думкою, що культура почне самочинно розвиватися.

Народ мусить докласти всіх зусиль, щоб постійно розвивати свою культуру, і то не тільки тому, що втрата культури є однозначна з загибеллю народу, але ще й тому, що держава може існувати лише на відповідно високому рівні культури. Нам не можна зійти нижче цього рівня. Ми знаємо, що вартість держави і народу міряють рівнем його культури у всіх її галузях.

„Дещо про нас"

На останніх передвакаційних сходинах 43-ий Відділ Союзу Українок Америки у Філядельфії вітав голову Союзу Українок м. Калуш, Україна Зоряну Сохацьку.

З увагою, пильно прислухаючись, записуючи дещо в нотатник, сиділа скромна в середньому віці наша посестра-союзянка з України. Наш настрій був піднесений, коли ми переводили офіційну частину сходин. Не хотілось вірити, що мрії таки сповнились: ми з'єднані!

Завданням Союзу Українок Америки є: збереження української духовости і християнської моралі родини. З. Сохацька сказала, що ж ті ж самі завдання є дороговказом їх праці. Цікаво оповідала про своїх союзянок, в Калуші їх є понад 60, а в довколишніх селах є філії, жіноцтво горнеться до Союзу Українок. Союзянки влаштовують мистецькі виставки, літературні вечорі, відзначають спільно свята, піклуються хворими і потребуючими. Мають велику гарну домівку. В місцевому .асописі мають свою сторінку з гарною емблемою, яка цікаво редаґована. Ми зі зворушенням оглядаємо одну з найновіших, яку має зі собою З. Сохацька, рівно ж вона читає нам уривки з останніх листів, в яких союзянки інформують її про працю, про виконання плянів.

З. Сохацька тепер на відвідинах в Америці, вона мисткиня, дещо зі своїх праць має зі собою, в числі за травень журналу „Наше Життя" є її ілюстрації.

Щасливі і вдоволені розходились ми домів, тепло прощались, щиро дякували нашій дорогій гості, а імпрезовій референтці Людмилі Чайківській за ще одну ідею.

Членки 43-го Відділу СУА у Філядельфії. В другому ряді третя зліва Зоряна Сохацька — голова Союзу Українок в. м. Калуш.

43-ий Відділ СУА, що закінчив 38 років свого існування, має за собою багато, багато імпрез, мистецьких виставок, літературних вечорів, ювілейних і товариських вечорів.

Тяжко відділити членів Управи від звичайних союзянок, бо працюємо всі дружньо, з посвятою, свідомі своїх обов'язків перед громадою, родиною, Україною. Голова Відділу Анна Максимович — ділова, точна, обов'язкова, заступниця почесна членка Анастазія Жилава — визначна громадянка, секретарка Стефа Григорчук — незаступима, її протоколи зраджують талант. Луця Гриців, культ-освітня референтка, знаходить завжди цікаві реферати і новинки. Нуся Суха — організаційна, не лиш точно провадить присутність і повідомляє про сходини, вона засновниця 88-го Відділу СУА у Філядельфії і цього року приєднала до нашого Відділу дві нові членки. Музейна референтка Марія Вірщук збирає музейні вкладки, приєднує членів музею, збирає речі до музею і крамнички.

Наш Відділ є подвійним меценатом Українського Музею. Теодора Кузьмович опікується стипендистками, яких наш Відділ має шість. Марія Євсевська, суспільна референтка, листується, або відвідує хворих членок і висилає пакунки. Ірена Райнер, пресова референтка, цікаво і точно подає дописи про наші імпрези. Наш 43-ий Відділ СУА підготовляє дві або три імпрези річно для громади, а одну розвагову для своїх союзянок. Про це дбає імпрезова референтка Людмила Чайківська, що має невичерпні ідеї: завжди цікаві, добре підготовані і оригінальні. Марія Куземська збирає членські вкладки, датки і інше, ощадно і точно провадить касу та кожного року має признання Контрольної комісії за взірцеве виконання обов'язків касира Відділу. До контрольної комісії входять Олена Щиприкевич, Оксана Горацьєька, Стефа Григорчук.

Приємні місячні сходини, цікаві імпрези очевидно не були б повні, якби наша господарська референтка Марія Данилів не підготовила багатого буфету, її таємницею лишається, як вона вміє зорганізувати до помочі членкинь, подбати про всі додатки і присмаки, які теж причиняються до успіху наших імпрез.

За останні шість місяців ми мали три дуже успішні імпрези: „Призабуте і незнане" в пам'ять Богдана Нижанківського і Едварда Козака, „Вечір в пам'ять Остапа тарнавського" та „Вечір пісні і слова" в пам'ять Романа Купчинського з участю його сина Юрія Купчинського. Участь в програмах цих вечорів брали ред. Ольга Кузьмович, д-р Леонід Рудницький, Лариса Кукрицька, Любарт Ліщинський та інші.

Наш другий конкурс „Гумору і сатири", спонзорований Українською Кредитовою Кооперативою „Самопоміч" закінчився. Внедовзі прочитаємо вислід в пресі, а 7-го жовтня ц. р. у великій залі УОКЦентру у Філядельфії відбудеться „Вечір читання нагороджених творів з розваговою програмою".

Наші членки є членками-прихильницями СФУЖО і Українського Музею, деякі належать теж до інших організацій. Ми, хоч не молодіємо, охоти до праці у нас не бракує, вносимо життя в громаду і нас за це шанують.

А. Л.

Вшанування пам'яті Л. Биковського

Дня 30-го травня ц.р. в Національній Парляментській Бібілотеці України відбулися наукові читання до 100-річчя від дня народження Левка Биковського. Вони були влаштовані Національною Бібліотекою України та Комісією з історії науки та техніки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. В читаннях взяли участь науковці, бібліотечні працівники великих бібліотек Києва. Відкрив і вів читання Анатолій Корнієнко, генеральний директор Національної Парляментської Бібліотеки України. З доповідями та повідомленнями виступили: Федір Погребенник — професор Інституту літератури ім. Т. Шевченка Національної АН України, Нінель Королевич — професор Київського Державного Інституту Культури, Олександер Коновець — доктор історичних наук Інституту українознавства Національного Університету України ім. Т. Шевченка, Сергій Білокінь — кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту історії Національної АН України, Галина Ковальчук — кандидат історичних наук, старший викладач Київського Державного Інституту Культури, Наталя Казакова та Валентина Кононенко — співробітники бібліотеки. Зі спогадами про свої зустрічі з Л. Биковським виступив племінник Марії Биковської Микола Кікець, професор Волинського Державного Університету ім. Л. Українки.

До ювілею Л. Биковського було влаштовано виставку праць вченого та літератури про його життя та діяльність. В її організації активну участь взяла Марія Биковська-Кікець, вона надіслала книжки чоловіка та матеріяли про нього.

Нарешті в Україну повертається відомий книгознавець, бібліограф, мемуарист, вчений, учасник наукового руху в Польщі, Німеччині, Чехо-Словаччині та ЗСА. Але потрібно докласти багато зусиль, щоб його праці стали відомі фахівцям бібліотечної справи, науковій та культурній громадськості України. В цьому році в науковому збірнику бібліотеки надруковано статтю співробітниці Н. Казакової про співпрацю Л. Биковського з Українським Науковим Інститутом Книгознавства, вона ж готує до друку біобібліографічний нарис про його життя й діяльність.

В найближчому майбутньому бібліотека має намір перевидати в Україні основні книгознавчі праці Л. Биковського, провести ґрунтовні дослідження його книгознавчої, бібліографічної та науково-організаційної діяльности. Сподіваємося, що цю роботу погодяться очолити Марія Биковська, Богдан та Любомир Винарі.

Дирекція бібліотеки звертається з щирим проханням до всіх, хто може допомогти в цій праці: надіслати спогади, матеріяли, листування з Л. Биковським, а також книжки про сучасні книгознавчі та бібліографічні студії в ЗСА. Після опрацювання матеріяли на бажання власників будуть їм з вдячністю повернуті.

Адреса бібліотеки: Україна, 252001, Київ-1, вул. Грушевського 1, Національна Парляментська Бібліотека України, тел. (044) 228-50-47, факс (044) 228-98-47.

Наталя Казакова

